

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

N V E

3969

Birger Bergeslien og Ole Tom Eftestøl
c/o Bergesli
4480 Kvinesdal

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 25. 08. 2005

Vår ref.: NVE 200401519-15 ktv/kca

Arkiv: 911-511.1 /025. *B38 Sidani*

Deres dato: 19.04.2004

Deres ref.:

Saksbehandler:

Kjell Carm

33 37 23 12

Oversendelse av tillatelse til bygging av Bergesli Minikraftverk - Kvinesdal kommune i Vest-Agder

Vi viser til Deres søknad datert 19.4.2004.

Vedlagt oversender vi NVEs tillatelse i medhold av § 8 i vannressursloven til bygging av Bergesli kraftverk med tilhørende vilkår.

En nærmere begrunnelse for tillatelsen er gitt i vedlagte KTV-notat nr. 53/2005.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet frem til partene, jf. forvaltningslovens kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Vi understreker at tillatelsen etter vannressursloven gjelder bygging av nytt kraftverk i Sløanivassdraget og betydningen dette har for de allmenne interessene i vassdraget. Tillatelsen gir ikke ekspropriasjonstillatelse slik at tiltakshaver selv har ansvar for å avklare de privatrettslige forholdene til de andre rettighetshaverne i området.

Vi gjør oppmerksom på at detaljplanene iht. vilkår nr. 4 skal være godkjent av NVE før arbeidene igangsettes. Forslag til klassifisering av vassdragsanleggene med hensyn til sikkerhet, basert på bruddkonsekvens, skal oversendes NVE for godkjenning i forbindelse med planleggingen, jf. forskrift om klassifisering av vassdragsanlegg. Vi minner også om at tiltakshaver må sørge for at planene er i samsvar med kommunal reguleringsplan og/eller arealplan.

Vi gjør også oppmerksom på at i henhold til regler utarbeidet av Toll- og avgiftsdirektoratet gjelder at den som ønsker å starte kraftproduksjon skal minst en måned i forveien registrere virksomheten i det

tolldistrikt der virksomheten har sitt forretningssted. Registreringsplikten gjelder for kraftproduksjon i aggregat med generator som har en merkeytelse på 100 kVA eller mer. All kraft produsert i slike anlegg er avgiftspliktig. Mer informasjon finnes på internettadressen: "www.toll.no", eller kan fås ved henvendelse til nærmeste tollsted.

Med hilsen

Rune Flatby
seksjonssjef

Kjetil Carm
overingeniør

Vedlegg Tillatelse til bygging av Bergesli Minikraftverk,
KTV-notat nr. 53/2005

Kopi med vedlegg Ole Tom Eftestøl, Eftestøl, 4480 KVINESDAL
Kvinesdal kommune, Nesgata 11. 4480 KVINESDAL
Fylkesmannen i Vest-Agder, Serviceboks 513, 4605 KRISTIANSAND
Agder Energi Nett, serviceboks634, 4809 ARENDAL

Interne: RS, KTV v/OKJ, HH

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Vassdragskonsesjon

I medhold av lov av 24. november 2000, nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, kgl. res. av 15. desember 2000 og fullmakt gitt av Olje- og energidepartementet 19. desember 2000 og 10. desember 2004

gis tillatelse til

Bygging av Bergesli Minikraftverk

Meddelt: Birger Bergeslien/Ole Tom Eftestøl

Dato: 25. 08. 2005

Varighet: Ubegrenset

Ref: NVE 200401519-14

Kommune: Kvinesdal

Fylke: Vest-Agder

Vassdrag: Kvina

Vassdragnr.: 025

I medhold av lov av 24. november 2000, nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, kgl. res. av 15. desember 2000 og fullmakt gitt av Olje- og energidepartementet 19. desember 2000 og 10. desember 2004, gir Norges vassdrags- og energidirektorat under henvisning til søknad av 19.04.2004 og til vedlagt KTV-notat nr. 53/2005

Birger Bergeslien og Ole Tom Eftestøl

konsesjon til bygging av Bergesli Minikraftverk, Kvina, Kvinesdal kommune i Vest-Agder på følgende vilkår:

vilkår for tillatelse etter vannressursloven § 8 for

Birger Bergeslien og Ole Tom Eftestøl

til å bygge Bergesli Minikraftverk

i Kvinesdal kommune, Vest-Agder fylke

1. Reguleringsgrenser og vannslipping.

I perioden 1.06 til 30.09 skal det slippes en minstevannføring på 45 l/s fra inntaksdammen. Resten av året skal det slippes 25 l/s. Dersom vannføringen i vassdraget er lavere enn pålagt minstevannføring skal hele vannføringen renne i vassdraget. NVE kan kreve at det etableres målepunkt for vannføring på den berørte strekningen.

2. Bortfall av konsesjon

Konsesjonen faller bort hvis ikke arbeidet er satt i gang senest fem år fra konsesjonens dato og fullføres innen ytterligere fem år jf. vannressursloven § 19 og vassdragsreguleringsloven § 12 nr. 1 tredje ledd. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) kan forlenge fristen med inntil fem nye år. I fristene regnes ikke den tid som på grunn av særlige forhold (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

3. Konsesjonærs ansvar ved anlegg/drift m.v.

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, fornminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal rette myndigheter underrettes i god tid på forhånd.

4. Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for reguleringsanleggene. Arbeidet kan ikke settes i gang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

5. Naturforvaltning

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av fylkesmannen

- a. å sørge for at forholdene i Sløanivassdraget er slik at de stedegne fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante- og dyrepopulasjoner forringes minst mulig,
- b. å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak,
- c. å sørge for at fiskens vandringsmuligheter i vassdraget opprettholdes,
- d. å sørge for at fiskemulighetene i størst mulig grad opprettholdes.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av fylkesmannen å sørge for at forholdene for plante- og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av utbyggingen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av fylkesmannen å sørge for at friluftslivets bruks- og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte av anleggsarbeid og ev. regulering tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompenserende tiltak og tilretteleggningstiltak.

IV

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av fylkesmannen å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser samt friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av utbyggingen. Dette kan være arkiveringsundersøkelser. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av utbyggingen.

V

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konsesjonæren.

6. Automatisk fredete kulturminner

Konsesjonæren plikter i god tid før anleggsstart å undersøke om tiltaket berører automatisk fredete kulturminner etter lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9. Viser det seg at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk

fredede kulturminner, plikter konsesjonæren å søke om dispensasjon fra den automatiske fredningen etter kulturminneloven § 8 første ledd, jf. §§ 3 og 4.

Viser det seg i anleggs- eller driftsfasen at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner som hittil ikke har vært kjent, skal melding om dette sendes fylkeskommunens kulturminneforvaltning med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning tiltaket kan berøre kulturminnet, jf. lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 annet ledd, jf. §§ 3 og 4.

7. Terskler m.v.

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger m.v. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan NVE pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

Terskelpålegget vil bygge på en samlet plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegget samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konsesjonæren.

8. Hydrologiske observasjoner, kart m.v.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentlige interesser og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

De tillatte reguleringsgrenser markeres ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Statens kartverk med opplysning om hvordan målingene er utført.

9. Etterundersøkelser

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av reguleringens virkninger for berørte interesser. Undersøkelserapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. NVE kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem.

10. Luftovermetning

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av NVE bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

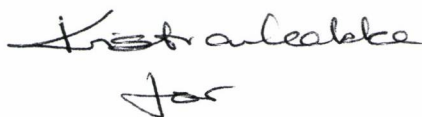
11. Kontroll med overholdelsen av vilkårene

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av Olje- og energidepartementet til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår. Utgiftene med kontrollen

erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av Olje- og energidepartementet.

For å sikre at vedtak i medhold av vannressursloven blir gjennomført, kan den ansvarlige pålegges tvangsmulkt til staten, jf. vannressursloven § 60. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Når et rettstridig forhold er konstatert kan det gis pålegg om retting og om nødvendig pålegges stans i pågående virksomhet, jf. vannressursloven § 59.

Overskrides konsesjon eller konsesjonsvilkårene eller pålegg fastsatt med hjemmel i vannressursloven kan dette straffes med bøter eller fengsel inntil tre måneder, jf. vannressursloven § 63 første ledd bokstav c.

Bjørn Wold
avdelingsdirektør

Rune Flatby
seksjonssjef

KDB 2756
3969

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Bergeslien Birger

4480 KVINESDAL

Vår dato: 26.07.1999

Vår ref.: NVE 9901809-3 vk/anh

Arkiv: 911-511.9

Deres dato: 12.04.1999

Deres ref.:

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Saksbehandler:

Erik Hansen, 33 37 23 10

Anne Hustveit, 22 95 90 84

Bergesli minikraftverk, Sløåni (025.B3Z), Kvinesdal kommune, Vest-Agder - vurdering av konsesjonsplikt

Vi viser til Deres planer av 12.04.99 og vår befaring 09.06.99 angående ovennevnte sak.

NVE skal på bakgrunn av planene vurdere om utbyggingen medfører skader og ulemper av slik betydning for allmenne interesser at det oppstår konsesjonsplikt etter vassdragsloven, jf § 104, nr. 2 og § 105.

Planene går ut på å bygge et minikraftverk som skal utnytte fallet på 106 m mellom kote 421(Åsevatn) og kote 315(ovenfor Indre Litjødn). Nedslagsfeltet på 8,1 km² har en middelvannføring ved inntaket beregnet til 0,45 m³/s. Det er uklart i hvilken grad Åsevatn er tenkt regulert. Den planlagte rørgaten får en lengde på ca. 900 m og en rørdiameter på 800 mm. Det er to eiere av fallrettighetene som tenkes utnyttet. Det er planlagt installert en Francisturbin med maksimal ytelse 700 kW. Stasjonens maksimale slukeevne er 0,9 m³/s og minste driftsvannføring blir 0,18 m³/s. Forventet produksjon er 2,8 GWh/år.

Prosjektet berører ikke vernede vassdrag eller andre verneplaner. Det vil heller ikke komme i konflikt med registrerte vannkraftprosjekter i Samla plan.

Fylkesmannen har på vanlig måte vurdert saken og konkluderer med at allmenne interesser berøres i så sterk grad at tiltaket må konsesjonsbehandles. I sin begrunnelse har fylkesmannen spesielt lagt vekt på ev. regulering av Åsevatn og den sterkt reduserte vassføringa i fossen mellom Åsevatn og Lilona.

NVE legger vekt på at det i liten grad er beskrevet hvordan inntakskonstruksjonen er tenkt utført, og at konsekvensene av en ev. regulering av Åsevatn er uklare og i seg selv ikke forenlig med fritak for behandling etter vassdragsloven. Dersom Åsevatn skal reguleres må reguleringsgrensene fastsettes, noe som bare kan gjøres gjennom en tillatelse.

En slukeevne på det dobbelte av middelvannføringen og en foreslått minstevannføring på inntil 50 l/s vil føre til at store deler av svabergsflatene i fossen nedenfor Åsevatn blir tørrlagt. Selv om ferdselen på traktorveien forbi fossen ikke er stor må inngrepet likevel sies å være til ulempe for allmennheten.

På grunnlag av ovennevnte konkluderer NVE med at utbyggingen berører allmenne interesser i en slik grad at det vil være nødvendig med tillatelse etter vassdragsloven §§ 104 – 106.

En forhåndsvurdering av konsesjonsplikten som her er gjort, har ikke rettslig status som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 og kan derfor ikke påklages. Det er bare et skjønn etter vassdragsloven § 112 som med rettslig bindende virkning kan fastsette om det foreligger konsesjonsplikt eller ikke.

// Vedlagt følger en oversikt over standardkrav til opplysninger i søknader og en beskrivelse av saksgangen. Før endelig søknad sendes inn, ber vi om å få et utkast for kvalitetskontroll. Den endelige søknaden må sendes inn i ca 10 eksemplarer.

Vi gjør oppmerksom på at det samtidig må søkes om konsesjon etter energiloven til installasjon av elektriske anlegg med spenning på over 1000 volt vekselstrøm/1500 volt likestrøm (i dette tilfelle transformator og høyspent luftlinje). Det må da søkes om konsesjon i henhold til energiloven kap. 3, og søknaden må utformes så langt det passer ifølge NVE-publikasjon nr 21/91 som er vedlagt.

Med hilsen

Haavard Østhagen
fung. avdelingsdirektør

Jens Aabel
seksjonssjef

Kopi: Ole Tom Eftestøl, Eftestøl, 4480 KVINESDAL
Kvinesdal kommune, 4480 KVINESDAL
Fylkesmannen i Vest-Agder, Serviceboks 513, 4605 KRISTIANSAND S
NVE-Region Sør, Postboks 2124, 3103 TØNSBERG
NVE-EK, her

Borregaard Trælandsfos
Pb 162
1701 Sarpsborg

Vår dato: **06 MAI 2009**

Vår ref.: 200705612-4

Arkiv: 312/025.Z

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Kjell Carm

33 37 23 12

Konsesjon for Borregaard Trælandsfos' kraftverk i Kvina, Kvinesdal kommune i Vest-Agder

NVE beslutter i medhold av vannressursloven § 66 tredje ledd at Borregaard Trælandsfos' drift av Trælandsfos kraftverk i Ramnedalen i Kvina, Kvinesdal kommune er konsesjonspliktig.

I medhold av vannressursloven § 8 jfr. § 25 gir NVE med dette Borregaard Trælandsfos tillatelse til drift av Trælandsfos Kraftstasjon på vedlagte vilkår.

I Sakens bakgrunn

Aktieselskapet Trælandsfoss fikk ved Kgl. res. av 19.1.1909 tillatelse til bygging av inntaksdam og uttak av inntil 10 m³/s fra Kvina i Ramnedalen. Vannet føres tilbake i Kvina ca 800 m lenger ned i vassdraget. Fallet som utnyttes er 25 m. I tillatelsen stilles det krav om etablering av laksetrapp for å hjelpe laksen over inntaksdammen. Ved Kgl. res. av 16.2.1917 fikk selskapet tillatelse til inntil videre å ta ut 40 m³/s. Det ble da også gitt pålegg om etablering av et klekkeri for laks. Tillatelsene ble gitt i medhold av lov om vassdragenes benyttelse av 1.7.1887 § 13. Formålet med vannuttaket var å skaffe kraft til drift av maskinene i bedriften. Middelvannføring i Kvina ved inntaket var på denne tiden 67 m³/s.

§ 13 i lov om vassdragenes benyttelse ga kongen hjemmel til å avgjøre tvist mellom private angående utnyttelse av vassdraget. Loven forutsatte at partene selv hadde brakt spørsmålet inn for kongen. Kongen traff med andre ord en avgjørelse i et privatrettslig spørsmål. Lov om vassdragenes benyttelse er i dag opphevet. Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven - LOV – 2000-11-24-82) er kommet i stedet. En tillatelse etter lov om vassdragenes benyttelse § 13 er altså ikke en konsesjon eller tillatelse i den nåværende vassdragslovgivningens forstand.

I 1963 fikk Sira Kvina Kraftselskap tillatelse til overføring av vann fra de øvre delene av Kvinas nedbørsfelt til Siravassdraget. De ble samtidig pålagt å slippe en minstevannføring i Kvina. Det ble imidlertid ikke sagt noe om vannslipp forbi inntaket til Trælandsfos kraftstasjon. Restfeltet ned til

Trøandsfos kraftstasjon ble etter overføringen redusert med ca 65 % og middelvannføringen er i dag på 22 m³/s.

Overføringen av vann fra Kvina- til Siravassdraget påførte Borregaard Trøandsfos (BT) et betydelig tap. Det ble avholdt skjønn for å fastsette størrelsen på erstatningen Sira-Kvina Kraftselskap (SK) skulle betale til BT. Overskjønnet konkluderte i 1971 med at BT skulle tilkjennes 35 GWh årlig som erstatningskraft. Ved beregning av denne ble det lagt til grunn at vannmengder under 5 m³/s ikke kunne utnyttes effektivt i kraftproduksjonen. SK har et minstevannføringskrav i Kvina på 3,7 m³/s om sommeren og 1,3 m³/s om vinteren. Etter at skjønnet ble avholdt er det installert turbiner ved BT som kan utnytte minstevannføringen.

Da BT fikk sine tillatelser i 1909 og 1917 var det en stor laksebestand i Kvina. I tillatelsene er det derfor krav om både etablering av laksetrapp og drift av klekkeri. Siden slukeevnen i kraftverket var relativt liten i forhold til middelvannføringen i vassdraget kunne laksebestanden opprettholdes også etter at kraftproduksjonen startet. Etter at Trøandsfos tresliperi ble startet gikk fisket i Kvina ned. Utslipp fra fabrikk og forhold knyttet til vannhusholdningen i vassdraget fikk noe av ansvaret for dette. Samtidig gikk også fisket i de andre vassdragene på Sørlandet ned. Utover på 20-tallet ble det klart at forsuring var den viktigste årsak til denne generelle tilbakegangen. Da SK fikk sin konsesjon i 1963 var fiskebestanden i Kvina så godt som borte. Dette er trolig årsaken til at vannføringen gjennom Ramnedalen ikke ble nærmere diskutert i konsesjonsdokumentene. Det har imidlertid i hele perioden fra den første konsesjonen ble gitt og frem til i dag vært diskusjoner rundt laksetrappas funksjon, utsetting av fisk og annet knyttet til laks i vassdraget.

På slutten av 80-tallet begynte man en storstilt kalking av forsurrede vassdrag i Sør-Norge, slik at vannkvaliteten ble bedret og mange fiskebestander reetablert. Dette har ført til at også laksen har kommet tilbake til sørlandsvassdragene. Laksefisket er i dag en del av allmennhetens friluftsliv og grunneiernes inntektsgrunnlag i landsdelen. I Kvina begynte man kalkingen i 1994. Staten bruker nå 2-3 millioner kr årlig for å spre om lag 1500 tonn kalksteinmel og om lag 3000 tonn kalkslurry i elva hvert år. Med bedring i vannkvaliteten og derigjennom økning i laksebestanden ble problemet med manglende vann i Kvina gjennom Ramnedalen aktualisert. På begynnelsen av 90-tallet ble spørsmålet om vannslipp for å bedre lakseoppgangen tatt opp av Direktoratet for naturforvaltning, Fylkesmannen og kommunen overfor BT og NVE. BT har imidlertid ikke ønsket å gå inn på noen frivillig avtale om slipp av vann forbi inntaket til kraftstasjonen.

I 1998 ba NVE BT om å søke om konsesjon. BT ønsket imidlertid ikke å imøtekomme denne henstillingen. Bakgrunnen for anmodningen var at NVE ønsket å omgjøre tillatelsen med hjemmel i forvaltningens ulovfestede omgjøringsrett. NVEs begrunnelse for å ta i bruk denne hjemmelen var at forholdene for laksen som en betydelig allmenn interesse i vassdraget hadde endret seg mye siden Trøandsfos kraftstasjon ble etablert i 1909 og konsesjonen til Sira Kvina ble gitt i 1963.

Siden BT ikke fulgte NVEs anmodning, ba NVE i brev av 7.10.1998 Kvinesdal kommune om å utarbeide et forslag til vannslipp i Ramnedalen for bedre å ivareta lakseinteressene i Kvina. I oversendelse til NVE av 22.5.2003 kom Kvinesdal kommune med forslag til nytt reglement. Forslaget ble sendt på høring til aktuelle interessenter og kunngjort i pressen.

II Beslutning om konsesjonsplikt i medhold av vannressursloven § 66 tredje ledd

Etter at ovenstående omtalte saksbehandling fant sted, ble vassdragsloven av 1940 erstattet med vannressursloven. I denne er det en ny hjemmel i § 66 tredje ledd som gir vassdragsmyndigheten adgang til i "særlige tilfelle" å bestemme at eksisterende, lovlige konsesjonsfrie tiltak må ha

1.1. Bakgrunn.

Nedenfor har vi listet hovedtrekkene i saken som ligger til grunn for at kommunen igjen fremmer forslag til vannslipp i Ramndalen for Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE):

- I 1992 tok Fylkesmannens Miljøvernavdeling initiativ til en gjennomgang av allmennhetens rettigheter i saken om vannføring og fiskeoppgang i Ramndalen forbi kraftstasjonen til Borregaard Trølandsfos AS.
- Etter anmodning fra NVE ble det i 1993 organisert et samarbeidsprosjekt som blant annet omfattet kartlegging av fiskeoppgang i 1995 og 1996.
- I 1998 valgte Borregaard Trølandsfos AS, etter henvendelse fra NVE, å ikke søke ny tillatelse. NVE kan nå fremme forslag til omgjøringsvedtak for Stortinget. Slikt vedtak kan medføre pålegg om vannslipp i Ramndalen, forbi kraftstasjonen. (Brev fra NVE datert 9.11.98, svar fra BT datert 28.9.98.)
- NVE ba etter dette Kvinesdal kommune fremme forslag til vannslipping som ledd i den videre saksgang og forberedelse av et omgjøringsvedtak. (Brev fra NVE datert 07.10.98)
- Kvinesdal kommune opprettet ei prosjektgruppe som utarbeidet et lokalt forslag i 1999. Det ble foreslått fysiske tiltak i elveleiet og fremmet forslag til prinsipper, metode og mengde vannslipp.
- Partene ble enige om å gjennomføre fysiske tiltak i Ramndalen i tråd med kommunens rapport. Ei ny prosjektgruppe ble etablert. Gruppen har gjennomført tiltak i elveleiet og har utført to nye forsøk med vannslipp, henholdsvis i 2001 og 2002.

I følge lokale kilder omtales elvestrekningen forbi kraftstasjonen Ramndalen. Utallige navn har blitt brukt i løpet av prosessen, vi ønsker i det videre å benytte navnet som er i tråd med lokal oppfatning, og skriver heretter Ramndalen.

1.2. Berørte parter.

Saken angår private-, allmenne- og næringsinteresser i Kvina og følgende offentlige myndigheter er direkte involvert i saken:

Kvinesdal kommune, Fylkesmannens Miljøvernavdeling, Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrags- og energidirektorat.

De private interessene er organisert i Kvina Elveeierlag. Saken angår fiskeriene Rafoss, Lyding, Trøland, Egenes og Svindland i det berørte geografiske området og øvrige fiskerier i elva generelt. Allmenne fiskeinteresser er organisert i Kvinesdal Jeger- og fiskeforening. Borregaard Trølandsfos AS og Sira-Kvina kraftselskap er parter gjennom kraftproduksjon og påvirkning av vannføringen i elva.

Kommunen tar ikke stilling til ansvarsforholdet kraftselskapene imellom, **men gjør** oppmerksom på at dette må avklares i det videre arbeidet. Vi ønsker å presisere at saken involverer og angår begge kraftselskapene.

1. Bakgrunnsmateriale.

2.1. Historiske dokumenter - kronologisk oversikt.

I forbindelse med rapporten kommunen utarbeidet i 1999 ble det laget en oversikt over historiske dokumenter om kraftutbygging og kraftproduksjon i Kvina. Oversikten viser til i alt 45 dokumenter. Se vedlegg: Prosjekt Vannslipp Ramndalen. Sentrale dokumenter. Kronologisk oversikt.

2.2. Rapporter vedrørende fiskeoppgang og vannslipp i Ramndalen.

Forsøk 2 15.-17. august 2001:

Vannføring ved start: 9,8 m³/s (Stegemoen vannmerke)
Vanntemperatur: Ca. 17° C
Metode: Simulert "fallende flom" i Ramndalen i området 9,3 -7,7 m³/s, med økende vannføring igjen siste 6 timer (pendlende middels vannføring)
Varighet: 48 timer
Resultat: 27 fisk gjennom fiskefelle i laksetrappa, 95 av 100 forsøk på passeringa v Hovfossen mislykkes.
Konklusjon: Problemer med passering Ramndalsfall ved vannføring mindre enn 10 m³/s, fysiske tiltak anbefales.

Forsøk 3 - 11.-12. september 2002:

Vannføring ved start: 8,5 m³/s (Stegemoen vannmerke)
Vanntemperatur: Ca. 15°C
Metode: Vannføring 4 m³/s i 5 timer, 6-7 m³/s i ca. 18 timer, deretter alt vann gjennom kraftstasjonen igjen (pendlende lav vannføring)
Varighet: 24 timer
Resultat : Færre oppgangsforsøk enn forventet, kartlagt effekt av ulik vannføring i problemområdet Hovfossen-Ramndalsfossen
Konklusjon: Pendlende vannføring 1-10 m³/s trolig gunstigst for fiskeoppgang i ulike deler av Ramndalen samlet sett.

4. Kommunens forslag til vannslipp.

4.1. Formål med vannslipp.

- Legge forholdene til rette for fiskeoppgang i Ramndalen og bruk av Rafossbassenget som gyte- og oppvekstområde for anadrom fisk.
- Sørge for best mulig vilkår for oppvandring av alle størrelser av laks og sjøaure i Ramndalen.
- Lokke oppvandrende fisk vekk fra utløpet fra kraftstasjonen i Revhølen og opp Ramndalen.

4.2. Anbefalt vannmengde og metode.

Med utgangspunkt i forsøk og ønske om en kontrollerbar metode foreslår kommunen pendlende vannføring som prinsipp. Vannslipp gjennomføres på synkende flom i Kvina og avsluttes med simulering av synkende flom i Ramndalen:

- Tidspunkt: Hvert år i perioden 1. juni - 20. september
- Frekvens: 2 ganger hver måned
- Vannføring: Start ved vannføring > 12 m³/s (Stegemoen vannmerke)
- Varighet: 2 døgn - 48 timer
- Vannslipp: Full stans i kraftstasjonen i 36 timer (fra 0-36 timer), alt vann i Ramndalen med unntak for vann til eget forbruk i kraftstasjonen, ca. 1,5 m³/s.
- Avslutning: Gradvis oppkjøring av kraftstasjonen til full produksjon siste 12 timer av vannslippet (fra 36-48 timer)

Begrunnelse:

Forsøkene har vist at fisk starter å gå på minstevannføring (3,7 m³/s), men at deler av strekningen er vanskelig å forsere, for eksempel i området rundt Ramndalsfossen. Større vannslipp i kortere perioder vurderes derfor nødvendig for å oppnå tilfredsstillende forhold for fiskeoppgang på hele strekningen.

Konklusjon:

Det normale var tilstrekkelig vannføring for fiskeoppgang i Ramndalen.

Etter.

- *Middelvannføringen i Kvina redusert til ca. 22 m³/s.*
- *Pålagt minstevannsføring i Kvina.*
- *Opprustning av kraftstasjonen og kontinuerlig drift ved Borregaard Trølandsfos AS - alt vann inntil 40 m³/s gjennom kraftstasjonen.*
- *Sira-Kvina kraftselskap pålegges vilkår om å kunne "lette fiskens oppgang i Trølandsfos", kgl. res. 5. juli 1963, vilkårenes § 13.*

Konklusjon:

Utilstrekkelig vannføring (for lite vann) for fiskeoppgang i Ramndalen.

Kommunen tolker samtidig bakgrunnen for vilkåret i Sira-Kvina konsesjonen slik at utbyggingen ikke skulle hindre fiskeoppgang.

Vi viser i tillegg til ovennevnte til historikk (kap. 2) og ytterligere om grunnlag for saken (kap. 3) i kommunens rapport fra 1999.

6. Utprøving av pålegg og endrede konsesjonsvilkår.

6.1. Hjemmel for pålegg Sira-Kvina kraftselska .

I tillatelsen til Sira-Kvina kraftselskap vedtatt ved kgl.res. 5. juli 1963 vedtok Stortinget betingelsene for utbyggingen. Vilkaårenes pkt. 13 fastslår blant annet at:

"Vedkommende departement kan pålegge konsesjonåren å lette fiskens oppgang i Trølandsfos og å bygge og vedlikeholde fisketrapp i Rafoss i Kvina."

Paragrafen slår fast at Sira-Kvina kraftselskap har medansvar når det gjelder fiskeoppgang i Ramndalen. Overordnet myndighet kan gi pålegg med økonomiske konsekvenser for kraftselskapet, i dette tilfellet Direktoratet for Naturforvaltning.

6.2. Ny tillatelse og manøvreringsreglement for Borregaard Trølandsfos AS.

Gjennom ny tillatelse kan Borregaard Trølandsfos AS pålegges å slippe vann forbi kraftstasjonen eller bidra til fiskeoppgang på annen måte.

Ved forslag til ny tillatelse mener kommunen det må utarbeides vilkår med pålegg om vannslipp og manøvreringsreglement i overensstemmelse med intensjonene i dagens lovverk på dette området.

Når det gjelder den økonomiske siden av saken (vannslipp) mener kommunen at begge kraftselskapene må bidra.

6.3. Prøveperiode og samkjøring av revisjonstidspunkter.

Ved pålegg om vannslipp i Ramndalen anbefaler kommunen en prøveperiode på minimum 5 år for utprøving og evaluering av resultater - gjeldende både for Borregaard Trølandsfos AS og Sira-Kvina kraftselskap.

Oppvandringsprosjektet ønskes igangsatt så snart tiltakene er utført og forholdene ligger til rette for dette prosjektet."

Høringsuttalelser til kommunens forslag om manøvreringsreglement

Kommunens forslag ble kunngjort og sendt på høring. Følgende 9 høringsuttalelser ble mottatt:

Kvinesdal kommune kom i brev av 14.6.2006 med følgende uttalelse til forslaget:

"Kvinesdal kommune har vært sterkt involvert i utarbeidelsen av forslaget som nå ligger til høring. Saken ble diskutert i møte i fagråd for fisk i Kvinesdal, hvor konklusjonen imidlertid ble at vi skal sende et kort hørings svar der vi støtter det forslaget som foreligger.

Vi ber dere imidlertid vurdere det som er sagt under pkt. 5.2. "Forslag til nødvendig vannmengde," hvor det står at forslag til minstevannføring skal følge dagens krav til minstevannføring som Sira - Kvina kraftselskap har. Det er viktig at minstevannføringen forbi Trølandsfoss ikke fraviker fra minstevannføringen i Kvina for øvrig. Dette med tanke på at det kan bli endringer i minstevannføring til Sira - Kvina kraftselskap ved en evt. revidering av deres konsesjon.

Vi vil også presisere at minstevannføringen til Sira - Kvina kraftselskap er på hhv. 3,7 og 1,3 m³/s sommer og vinter."

Direktoratet for naturforvaltning kom i brev av 28.11.2006 med følgende uttalelse til forslaget:

"Vi viser til brev frå NVE av 23. januar 2006 med forslag om vassføring forbi Trølandsfossen i Kvina, Kvinesdal kommune.

Vi vil først gi uttrykk for at vi ser svært positivt på at NVE bestemte å kalle denne saka inn for ny konsesjonsbehandling. Det har i lang tid vore ein svært uheldig situasjon i Kvinavassdraget; eit kraftverk midt på lakseførande strekning fører til periodevis tørrlegging av 800 meter av ei elvestrekning med pålagt minstevassføring. Sira-Kvina konsesjonen frå 1963 må tolkast som ein klar intensjonen frå konsesjonsstyresmaktene om at fisken skulle kunne passere opp Trølandsfossen og Ramndalen også etter regulering. Sira-Kvina kraftselskap blei i 1963 pålagt minstevassføring i Kvina, som på det tidspunktet også gav minstevassføring gjennom Ramndalen. I tillegg hadde konsesjonen vilkår om å kunne pålegge regulanten tiltak for å betre oppgangsforholda på den aktuelle strekninga. Trølandsfoss kraftverk har i ettertid, utan å bryte noen vilkår, gjennomført tekniske endringar på kraftstasjonen som medfører at delar av lakseførande strekning i Kvina periodevis blir tørrlagt, trass i minstevassføringa. Konsekvensen har vore at anadrom fisk normalt ikkje har kunna komme opp til viktige gyte- og oppvekstområde oppstraums Ramndalen.

Konsesjonsvilkåra i Sira-Kvina konsesjonen kan reviderast i 2013. Vi er kjent med at Kvinesdal kommune arbeider med denne saka. Manøvreringsreglementet for Kvina er eitt av punkta som etter alt å døme blir tatt opp. Dette vil sjølv sagt påvirke forholda også i Ramndalen. Det er derfor naturleg å bruke perioden fram til 2013 å prøve ut ulike alternative vassføringar, innafor ramene av nåverande konsesjon. Dette vil gje nyttig bakgrunn for å kunne vurdere minstevassføringa for heile Kvina i samband med ein eventuell vilkårsrevisjon.

På denne bakgrunnen syns vi at forslaget frå Kvinesdal kommune om vassføring i Ramndalen er eit godt utgangspunkt. Undersøkingar har vist at vassføringsendringar fremjar vandring hos fisk. Detaljstudier av vandring hos laks i Orkla i Sør-Trøndelag viste at det også var andre ukjende

vanlige elveløpet til gode. Med Sira-Kvina utbyggingen ble 2/3 av nedbørsfeltet ført bort, uten at slukeevnen ved Trælandsfos kraftstasjon ble endret.

Det fremgår imidlertid av konsesjonsbetingelsene for Sira-Kvina konsesjonen og tilhørende skjønnsvurderinger, at fortsatt oppvandring av anadrom laksefisk skulle sikres så langt dette kunne la seg gjøre, herunder mulighet for å pålegge regulanten å gjøre tiltak i Trælandsfossen for bedret fiskeoppgang, så vel som mulighet for å pålegge regulanten bygging av fisketrapp i Rafossen, oppstrøms Trælandsfoss.

Idet Borregaard - Trælandsfos AS under overskjønnet (jf kommunens utredning) hevdet at man ikke kunne benytte vannføringer under 5 m³/sek. til kraftproduksjon, så må overskjønnet ikke ha sett grunn til å presisere i avtalebetingelsene at minstevannføringen i Kvina skulle følge elveløpet også i Trælandsfossen.

Dette må være årsaken til den viktige forvaltningsmessige glipp som da ble begått ved at det ikke ble stillet juridiske hinder i veien for at minstevannføringen kunne føres vekk fra elva på den aller mest kritiske plassen for fiskeoppgang, som konsesjonen ellers la mye til rette for å ivareta.

Forsøk gjennomført i Trælandsfossen viser at dette er et ytterst variert elveløp med oppgangsmessig vanskelige partier ved forskjellige vannføringer, og med vanskelighetsgrad også knyttet til fiskestørrelse. Kommunens forslag til dynamisk manøvreringsreglement er i denne sammenheng et prisverdig forsøk på å kvantifisere de aktuelle kunnskapene og antagelsene som foreligger om fiskeoppgang og begrensende faktorer.

Etter Fylkesmannens vurdering er det allikevel et antall faktorer som bør legges til grunn når nytt manøvreringsreglement vurderes.

- Inntil nytt manøvreringsreglement for Sira-Kvina kraftselskap - Kvina-overføringen foreligger, er dominerende vannføring i Kvina oppstrøms Trælandsfossen liten og til dels lik minstevannføringen, med relativt kortvarige perioder med store vannføringer.
- Nye reguleringsmagasiner (Hisvann) i Kvina vil redusere effektene av flom og vil derved redusere de periodene hvor Kvina fører mer enn minstevannføring.
- Tapping av ytterligere vann (pålegg om økt minstevannføring) fra Homstølmagasinet gjennom eventuelle endringer i fornyet konsesjon, betyr tapping fra et vannmagasin hvor vannet er utnyttbart med meget stort energipotensiale. Helhetlige nasjonale hensyn vil derfor kunne redusere muligheten for å få frigiit større vannmengder til fordel for fiskeoppgang i Kvina ved Trælandsfoss.
- Elveleiets beskaffenhet i Trælandsfossen er slik at muligheten for å gjennomføre tekniske fiskeoppgangstiltak for bedret oppgang av fisk ved små vannføringer, er relativt gode.
- Det foreligger ikke erfaringer om hvordan oppvandrende fisk posisjonerer seg når det får permanent minstevannføring i Trælandsfossen. Det kan vise seg at en slik hovedendring i vannregimet gir opphav til endret plassering av oppgående fisk og derved bidrar til bedre grunnlag for oppgang på mindre vannføringer enn de sterkt begrensede vannoverføringene og kortvarige forsøkene som til nå gjennomført.
- Trælandsfossen med Ravnaldalsfossen utgjør et landskapsmessig flott og samtidig meget lett tilgjengelig vassdragsavsnitt med store svabergsflater, jettegryter og fossefall. Uavhengig av fiskeoppgangen vil det være av stor allmenn interesse at dette elveløpet igjen blir gjort om til levende vassdragsnatur gjennom pålagt permanent minstevannføring av tilstrekkelig størrelse.

Ut fra ovennevnte, er det Fylkesmannens vurdering at en ny konsesjon for Borregaard- Trælandsfos AS først og fremst må rette opp den grove feil som tidligere ble begått ved at man ikke sikret seg

1: Minstevannføringen i Kvina skal ikke kunne benyttes i Trælandsfos kraftstasjon, men skal uavkortet føres til elveleiet. Pålegget er knyttet til den til enhver tid gjeldende minstevannføringen i Kvina. Det skal oppsettes vannmerke som gjør det mulig å avlese vannføringen i Trælandsfossen.

2: Borregaard-Trælandsfos AS skal kunne pålegges å bekoste tiltak i elveleiet til fordel for lette oppgangen av fisk ved lave vannføringer.

3: Borregaard-Trælandsfos AS skal kunne pålegges å bygge smoltspærre og fiskesperre på inn- og utløp etter nærmere bestemmelse fra vedkommende departement.

4: Etter nærmere bestemmelse skal Borregaard-Trælandsfos AS kunne pålegges forbislipping av vann iht. kommunens forslag til reglement, og med en prøvetid på 5 år. Etter denne prøveperioden skal behovet for ekstraordinær vannslipping vurderes og eventuelt gjøres permanent.”

Kvina Elveeierlag ga i brev av 30.5.2006 følgende uttalelse:

”Vi legger til grunn at vedtatt minstevannføring til enhver tid går gjennom Ramndalen.

Vi er sterkt uenig i prinsippet om å sette inn tiltak kun på fallende flom. Skal forslaget ha noen mening må det settes inn tiltak på stigende flom, og la fallende vannføring være en hjelp for vandring videre ovenfor Ramndalfossen. Det er allment akseptert innen fagmiljøene at laksen vandrer på stigende flom.

Tiltaket bør ha en varighet fra første mai og ut september måned.

Vannføringen i Ramndalen må øke jevnt med den naturlige vannøkning i elven. Vi har grunn til å tro at slukeevnen til turbinene ved Trælandsfoss har økt etter siste installasjon. For å få et regime som fungerer så er det viktig at alt vann blir overført til hovedløpet i Ramndalen.

Vannføringen i hovedløpet forbi kraftstasjonen må være slik at den sikrer jevn vandring helt opp til Rafossbassenget.

Tiltaket settes i gang på stigende vannføring over 16m³ ved Stegemoen vannmerke. Usikkerheten med hvor mye vann storlaks behøver for å vandre gjør det vanskelig å bestemme varighet av tiltaket. For å ha en viss garanti for at tiltaket skal lykkes følger vi NVE's forslag om full stans i to døgn.”

Oppsitterene i Ramndalen v/Jonny Breimoen ga i brev av 29.5.2006 følgende uttalelse:

”Oppsitterene i Ramndalen ser med stor skepsis på økning av minstevannføringen i Kvina. Det vil ødelegge den idylliske badeplassen vår. Når det er mye vann i elva oppstår det en veldig sterk strøm i den store kulpen, noe som gjør at det er livsfarlig å bade der. Vi har erfart, at det er forbundet med stor fare å bade, selv for voksne folk, som er gode til å svømme. Med tap av badeplassen mener vi at eiendommene forringes.

Badeplassen.

Badeplassen blir benyttet av samtlige oppsittere pluss folk fra Svindland, Træland, Rafoss og Lyding. Kulpen i Kvina er blitt benyttet som badebasseng i snart 50 år (sedvanerett) og det ville være et stort tap for vår livskvalitet å miste denne.

I sommer står en helt ny sandvolleyball-bane med internasjonale mål klar til bruk og vi regner med at det blir en meget populær bane å spille på, med den fine badeplassen rett nedenfor.

Forslag til løsning.

Etter vår vurdering må det samme gjelde i forhold til adgangen til å endre vilkårene i manøvreringsreglementet etter vannressursloven § 28.

Videre kan vi ikke se at forslaget i tilstrekkelig grad er faglig begrunnet. Det er som påpekt i NVEs brev av 23. januar 2006 ikke foretatt noen sammenfattende rapport vedrørende de forsøk som er utført i vassdraget de senere årene. Sammenholdt med de øvrige uttalelser som foreligger, helt tilbake fra fiskeriinspektør Landmarks uttalelser i forbindelse med meddelelse av våre tillatelser, er det stor usikkerhet knyttet til om forslaget vil ha de ønskede virkninger for fiskebestanden i vassdraget. Det foreligger ingen tilfredsstillende dokumentasjon på hva som vil være nødvendig for å sikre fiskens oppgang i vassdraget.

Det er etter vår mening ikke i tilstrekkelig grad vurdert om alternative tiltak kan fremme lakseoppgang på en sikrere måte, samtidig som produksjonstapet minimeres. Et eksempel på et alternativt tiltak kan være å bygge en ny laksetrapp forbi Trælandsfos kraftstasjon.

På bakgrunn av ovennevnte gjør vi gjeldende at de produksjonsmessige og økonomiske konsekvensene er så betydelige for oss som konsesjonær og det faglige grunnlaget så spinkelt at kapittel 3 i vannressursloven ikke gir grunnlag for å innføre bestemmelser om vannslipp og minstevannføring i henhold til forslaget inntatt i Særutskriften. I tillegg nevnes at det vil være svært urimelig å påføre Borregaard Trælandsfos slike kostnader og produksjonstap, når den egentlige årsaken til den lave vannføringen i Trælandsfos er Sira Kvina-utbyggingen, jf punkt 3 nedenfor.

3 Årsaken til behovet for minstevannføring etc.

I henhold til vår konsesjon av 1917 kan vi utta inntil 40 m³/sek. Frem til utbyggingen av Sira Kvina kraftverk på 1960-tallet var vannføringen i vassdraget slik at det rant betydelig mer vann forbi Trælandsfos kraftstasjon enn de mengder som nå foreslås pålagt som minstevannføring. Den lave vannføringen i vassdraget i dag skyldes således først og fremst Sira Kvina-utbyggingen.

I tvisten mellom Sira Kvina Kraftselskap og Borregaard Trælandsfos om erstatning i forbindelse med Sira Kvina-utbyggingen, ble Borregaard Trælandsfos ikke tilkjent erstatning for det produksjonstap Borregaard Trælandsfos nå vil lide dersom forslaget om minstevannføring blir vedtatt. Det er høyst urimelig at Borregaard Trælandsfos skal påføres et slikt tap, når årsaken til den lave vannføringen i vassdraget som nevnt først og fremst er Sira Kvina-utbyggingen. Et pålegg om minstevannføring som foreslått vil derfor kunne reise nye problemstillinger mellom Sira Kvina Kraftselskap og Borregaard Trælandsfos.

Det er også grunn til å nevne at Sira Kvina Kraftselskap i sine konsesjonsvilkår har vilkår om å lette fiskens oppgang i Trælandsfos, og det må antas at disse vilkårene er satt fordi utbyggingen av Sira Kvina kraftstasjon innebar en betydelig redusert minstevannføring i Kvina. Med det forslaget som nå foreligger, er det vår vurdering at Sira Kvina Kraftselskap vil være det selskap som skal pålegges tiltak for å lette fiskens oppgang i Kvina, alternativt endring i konsesjonsvilkårene.

4 Andre forhold vedrørende forslaget og våre konsesjoner

Som nevnt ovenfor under punkt 2 er vi av den oppfatning at de produksjonsmessige og økonomiske konsekvensene er så betydelige for oss som konsesjonær og det faglige grunnlaget så spinkelt at kapittel 3 i vannressursloven ikke gir grunnlag for å innføre bestemmelser om vannslipp og minstevannføring i henhold til forslaget inntatt i Særutskriften. Dersom vassdragsmyndighetene

høringsdokument. Sira-Kvina kraftselskap har vært deltaker, og i store deler hatt lederansvaret, for Fagråd for fisk i Kvina siden rådet ble opprettet i 1999. Sammen med Kvinesdal kommune har Sira-Kvina kraftselskap stått for finansieringen av Fagrådet. Fagrådet har generert svært mye positivitet knyttet til Kvina.

Utover dette har kraftselskapet bidratt både faglig og finansielt i en rekke konsesjonsrelaterte prosjekt og tiltak rettet mot å bedre forholdene for fiskeriene og biologisk mangfold rent generelt i Kvina. Sira-Kvina kraftselskap har gjennom Fagråd for fisk vært en initiativtaker i flere prosjekt senere år med terskelutbedringer, fjerning av krypsiv og også tiltak for å lette oppvandringen gjennom Ramndalen. Bare i 2006 brukes over 2 mill. Nkr på tiltak som Kartlegging av oppvandringshindre for laks i Kvina, Terskelutbedring på Svindland, Krypsivprosjekt på Nervestad og Straumland og drifting av Fagråd for fisk i Kvina. I Ramndalen har Sira-Kvina kraftselskap hatt et faglig ansvar i de fysiske tiltak som er gjennomført. I tillegg til den betydelige egeninnsats som er lagt ned har Sira-Kvina kraftselskap bidratt med halvparten av finansieringen av tiltakene.

Kommunens forslag til vannslipp

NVE har nylig avsluttet fase 1 i forskningsprogrammet Miljøbasert vannføring. Erfaringer fra en rekke forskningsprosjekter i regi av Miljøbasert vannføring viser at det, ikke overraskende, er en rekke forhold som trigger oppvandring hos anadrom laksefisk (jfr. FoU Fakta mars 2006). En omfattende studie i programmet er gjennomført av Norsk Institutt for naturforskning v/prosjektleder Eva B. Thornstad i vassdragene Orkla, Mandalselva og Nidelva ved Arendal. Forsøk med til sammen 169 radiomerkede laks, viste at lokkeflommer i de tre vassdragene synes å ha begrenset betydning for passering av kraftverksutløp og minstevannføringsløp (sitat): "Lokkeflommer syntes å ha begrenset betydning for passering av kraftverksutløp og minstevannføringsløp. Det kan derfor være grunn til å stille spørsmål ved bruk av ressurser på relativt små og kortvarige lokkeflommer for å stimulere laks til oppstrøms vandring. Undersøkelsene har vist at det ikke finnes enkle sammenhenger mellom vannføring og vandring hos laks, og at det er grunn til å tro at eventuelle effekter av vannføring er forskjellig på ulike vandringsstadier og dessuten knyttet til laksens motivasjon for vandring".

Med utgangspunkt i konklusjoner fra Eva B. Thorstad (NINA) er det grunn til å stille spørsmål om de forsøk som er gjennomført på vannføringer i Ramndalen er tilstrekkelig til å konkludere med et vannføringsregime som foreslått av Kvinesdal kommune. I rapport fra forsøk gjennomført 3. -11.-12. september 2002 konkluderer Tor Kviljo ved Fylkesmannens miljøvernavdeling følgende (sitat): "Rammedalsfossens kompleksitet gjør at det vil være mest gunstig for fiskeoppgangen å ha et regime med pendlende vannføring innen en og samme oppgangsflom. Det kan muligens oppnås tilfredstillende oppgang i Rammedalsfossen allerede ved vannføringer pendlende mellom 1- 4 m³/sek".

Sira-Kvina kraftselskap mener det ikke foreligger tilstrekkelig dokumentasjon til å ha et kjøremønster som anbefalt. Samfunnsøkonomisk kan det stilles spørsmålstegn ved om verdien av tapt produksjon oppveies av den økte verdien dette gir for fiske og biomangfold. Effekten bør i så fall dokumenteres bedre. Sira-Kvina kraftselskap gjennomfører denne sesongen radiomerking av laks for å studere oppvandringshindre i Kvina. Det er usikkert hvorvidt laks som fanges inn for merking vandrer helt opp til Rafossbassenget. Men slike undersøkelser kan i hvert fall gi mer viten om eventuelle behov for lokkeflommer.

Sira-Kvina kraftselskap har gjennom erfaring fra tidligere utførte fysiske tiltak i elveløpet, og gjennomførte forsøk med lokkeflommer, en klar oppfatning av at det kan gjøres betydelige

Fremtidig vannslippregime må ses i sammenheng med sak om eventuell endret anadrom strekning i Kvina, jfr. vilkår i pkt. 13 i konsesjon ang. laksetrapp Rafoss.

Sira-Kvina kraftselskap er av den oppfatning at medansvar for kraftselskapet i denne sammenheng dreier seg om eventuelle fysiske tiltak i Ramndalen."

Kvinesdal Jeger og Fiskerforening ga i brev av 28.5.2007 følgende uttalelse:

"Sommervannføringen er 3,7 m/s og ikke 3,1 som anført i høringsbrevet. I fastsetting av manøvreringsreglement er det viktig også å ta hensyn til utgang av smolt og vinterstøinger. Vannføringen overstiger sjelden 40 m³/s i smoltifiseringsperioden og dermed så går all smolt gjennom kraftverket med de konsekvenser det medfører. Det bør gjøres tiltak sammen med vannslipp som sørger for at utvandrende smolt ikke passerer kraftverket. Ved en eventuell utvidelse av anadrom strekning kan det bli betydelige mengder smolt som skal passere området."

Samuel Egenes ga i brev av 22.5.2006 følgende uttalelse:

"En grunnforutsetning for vannslipp i Ramndalen var at minstevannføringen om ble fastsatt av Stortinget i 1962, fikk renne fritt gjennom elveleiet. Det lå en forutsetning i Stortingsproposisjon nr. 105 om at vann skulle gå i Ramndalen siden Borregaard Trælandsfos as. ikke kunne nyttiggjøre seg vann kostnadseffektivt under 5 m³.p.sek.

Når Stortinget i samme proposisjon valgte å godta en så liten minstevannføring som kom Kvina til del,- dvs. 3,1.m³.p.sek. senere utvidet til 3,7 m³.p.sek.,- om sommeren og forsikringer fra Borregaard Trælandsfos as. om at de ikke kunne utnytte vannføringer under 5 m³.p.sek., så forutså det at det allikevel kunne bli for lite vann for fiskeoppgang i Ramndalsfossen. De tok derfor med i konsesjonsbetingelsene punkt 13. at Sira- Kvina kraftselskap skulle styrke oppgangen av fisk med tilleggs hjelp. Vilkårene i en konsesjon skal jo effektueres i løpet av konsesjonsperioden for å løse problemer og behov en ikke helt har forutsett, eller har forutsett men som hovedstyret i arbeidet til proposisjonen ikke har gått nærmer inn på av hensyn til arbeidsomfang og tidsramme. Stortinget belastet ikke Sira-Kvina med disse ekstra påleggene, foruten punkt 23 ., helt uten grunn. Er det ikke rimelig å tolke Stortinget dithen at fisken skulle kunne vandre fritt og uhindret hele tiden uten at vandringsen stoppet opp?. Fisken frie vandring er jo et hevdvunnet prinsipp.

En må heller ikke se bort fra at uten utbyggingen av Sira-Kvina vassdragene, så hadde vi ikke nå hatt problemer med å finne tilfredsstillende løsninger på fiskeoppgangen for det nye vannregimet til Borregaard Trælandsfos as.

Det er også verd å nevne at denne minstevannføring ikke ble fastsatt ut fra hensynet til miljø, estetikk eller laksens behov, men var et reint forhandlingsresultat mellom involverte parter. Det første utkastet til minstevannføring var nemlig 10 m³.p.sek.

I kontrakt av 15. august 1898, da fossefallene: Rafosshoggan og Ramndalsfossen ble frasolgt oppsitterne tok en med i vilkårene følgende, sitat: "Fiskeriet i elven forbeholder vi i alle maader ubeskaaret baade for engelskmanden, til hvem vi paa aarmaal har leiet fiskeriet, ligesom for vor egen del for fremtiden.." Senere da Borregaard Trælandsfos as, da Trælandsfos AS., fikk konsesjon for utnyttelse av vannkraft til tremasseproduksjon i kgl. res. av 19/ 1 1909 ble denne gitt i henhold til vassdragsloven av 1/7 1887 under forutsetning av at laksen frie gang skulle fortsette.

Fiskeriinspektør Landmark vurderte i sin tid Kvina som lakseelv og var fagkyndig saksbehandler i konsesjonssaken, betegnet Rafossbassenget som det beste gyteområdet for storlaks i Kvina,- "Et velskikket strekning da Kvina ikke er synderlig rigt utstyrt med gyteplasser". Derfor er det nødvendig

Borregaards Trælandfos sitt anlegg i Kvina. Med egne observasjoner under testen og av fiskens gang gjennom årene, ved utallige samtaler med fiskekyndige biologer og kollegaer i Elveeierlaget,- samt gjennomgang av faglitteratur har jeg satt opp et rimelig anslag over vannmengde for det vi mener må til for at vi skal kunne bygge opp og vedlikeholde en robust laksebestand i Kvina som vil gi en stabil sikkerhet for at grunnforutsetningene i vedlikeholdet av laksebestanden på sommeren er på plass.

Kort skissert og med de overnevnte punktene i mente trengs dette:

1, Fritt løp for den til enhver tid gjeldene minstevannføring

Fritt løp for den til enhver tid gjeldene minstevannføring forbi Borregaard Trælandsfos as sitt kanalinntak, uavhengig og uten reguleringsmulighet. En må altså se på minstevannføringen som helt uavhengig av bedriftens daglige drift, sommer som vinter.

2. Full stopp i produksjonen ved kraftselskapet mellom nivåene 12- og 34 m3.p.sek.

Sommermånedene uten flaumer er mer regelen enn unntaket og en kan i beste fall regne med 4-5 vannøkninger som kan gi mulighet for å åpne vandringsveien for laks opp Rammedalsfallet. Må laksen vente under fossen til nærmere ut på høsten er han ikke lenger i stand til å gå opp.

Vannføringen under 10 m3.p.sek anser jeg nå etter testrundene som under de nivågrensene, "vinduet" i flaumperioder som er nevnt overfor.

Først når vannstanden, under et uvær når et nivå som gir håp om suksess for oppvandring ved 12 m3.p.sek. stenges selskapet kraftproduksjon ned til et minimum. Vannføringen i dalfører følger flaummønsteret deretter oppover. Etter som vann-nivået øker vil temperaturen synke og stimulere fisk til vandring.

Når vannstanden er nådd 34 m3.p.sek. opprettholdes dette nivå i Ramndalen i 2 timer før produksjonen økes igjen ved bedriftens anlegg. Vannstanden synker følgelig i Rammedalen og når etterhvert nivået 14 m3.p.sek. Dette stadiet bibeholdes resten av flaumperioden.

Når vannstanden ved Stegemoen vannmerke og vannføringen i Ramndalen nærmer seg hverandre og bedriftens produksjon nesten er faset ut. Forhold 14/16, settes vannstanden i Ramndalen ned til minstevannføringsnivå.

På denne måten kan selskapet utnytte vannføringer og mindre vannstandsøkninger som allikevel ikke er nok til vellykket fiskeoppgang. Denne reguleringen vil berøre "flaumvinduet" nedenfra og har en sesongvarighet fra 20. april til 20 august.

Det er ikke dokumentert at laks over 10 kg går på denne vannføringen, men ved ny konsesjonsbehandling i vassdraget må en ta hensyn til dette.

3. Andre konsesjonsrelatert tiltak knyttet til fisken levekår.

Negative effekter av dagens drift, som det er nødvendig å løse.

Når vannstanden er på minstevannføringsnivå enten sommer eller vinter, kan en oppleve svikt i vanntilførselen. Turbinutfall eller annen regulering ved bedriften forårsaker at vannet holdes tilbake. Elva nedstrøms Borregaard Trælandsfos tørregges da fullstendig. Og er lettest synlige fordi den skjer så hurtig. Forekomst av turbinutfall har økt etter at Vest-Agder Elektrisitetsverk har installert brytere gjennom el-anlegget på bedriftens anlegg. Det blir selvfølgelig ekstra prekært når vintervannføringen på 1,3 m3.p.sek. allerede er under et kritisk nivå for sikkerheten til bestanden. Etter at den nye turbinen ble inninstallert ved anlegget har slukeevnen økt og skadevirkningen både for oppgangen og tørregging får utvikle seg videre. Når vi vet at minstevannføringen vinterstid er bestemmende for bestandsstørrelsen så er det ikke hyggelig å se at elva tørregger. En omløpsventil og nytt vannmål nedstrøms kraftstasjon kunne dempe denne effekten.

Restaurering av elveleiet i den grad det er mulig.

For å ta en konkret dato for å belyse forholdet så kan vi se på den 11 juni 2006. Vi var da inne i en lang periode med minstevannføring. Turbinen har regulert opp og slipper ut mer vann enn minstevannføringen. Denne tilstanden vedvarer til vannnivået i kanalen blir så lavt at turbinen får nytt signal om å regulere ned. Vannmengden som nå slippes gjennom turbinen er mindre enn minstevannføringen og elva tørrlegges nedstrøms anlegget. Visuelt anslag under 2 m³.p.sek. Dette var tilfellet denne dagen.

Siden det er så lite tilsig til kanalen tar det nærmest et døgn før kanalen er fylt opp igjen og turbinen regulerer opp og drar på mer belastning. Denne dagen og dagene etterpå var det over 20°C i elvevannet og yngel som lever blant mindre stein på ca. 2-3 cm vanndybde får problemer, - blir innestengt og dør. Vi vet at minstevannføringen i Kvina på forhånd er under et kritisk nivå for yngelbestanden og alle bevegelser i vannføringen fører uvilkarlig til tap av mer yngel.

Bedriften oppfyller på ingen måte privatrettslige avtaler om vann i Ramndalen og utførte i 1991 gravinger ved kanalinntaket slik at strømmretning og det totale elvevann renner inn i kanalen. På den annen side har heller ikke bedriften en avtalt minstevannføring som den skal forholde seg til og siden det ikke finnes en vannmåler nedstrøms anlegget fører dette sammen med uttak av kjølevann til Tinfos Jernverk as lenger nede i dalen til svært dårlig kontroll med vannføringen.”

NVEs vurdering av kommunens forslag til nytt manøvreringsreglement

Siden BT ikke ønsket å søke om nytt manøvreringsreglement ble kommunen bedt om å utarbeide et forslag. Forslaget til reglement ble utarbeidet i samarbeid mellom kommunen og lokale interesser. Fylkesmannens miljøvernavdeling, Kvinesdal JFF og elveeierlaget har planlagt enkle tiltak i vassdragsdelen for å bedre oppgangsmulighetene for laksen. Det er også gjennomført en del forsøk for å se hvilke vannføringer som kreves for å få laksen til å vandre i vassdragsdelen. Det er imidlertid ikke gjennomført større systematiske undersøkelser som grunnlag for det fremlagte forslaget. Både BT og SK har bidratt med midler i forbindelse med gjennomføring av fysiske tiltak og forsøk.

Forslaget til vannslipp som ble sendt på høring burde vært forankret i noe grundigere undersøkelser. Dette har det imidlertid ikke vært mulig å få gjennomført. For å få gjennomført tiltak så raskt som mulig mente NVE derfor at forslaget kunne sendes på høring slik det foreligger. Forslaget til vannslipp avviker også en del fra malen for søknader om endret reglement. Dokumentets konklusjoner og anbefalinger er imidlertid klare slik at høringspartene kan ta stilling til detaljene i forslaget.

I kommunens forslag er det nevnt to forhold for laksebestanden som må ivaretas. Det er oppvandring av gytelaks og overlevelse av fisk på den berørte strekningen. Forslaget går ut på å slippe to lokkeflommer i måneden i perioden 1.6 til 20.9. Det anbefales forutsetninger for og prosedyrer ved slipp av inntil 12 m³/s i 48 timer pr forsøk. I tillegg foreslår kommunen at minstevannføringen som SK er pålagt å slippe går uinnskrenket i Ramnedalen.

Kommunen nevner i tillegg behovet for ytterligere forsøk for å optimalisere lokkeflommer og vannslipp for å øke overlevelsen av utvandrende smolt.

NVEs oppsummering av høringsuttalelsene

Kvinesdal kommune presiserer at minstevannføringskravet i Ramnedalen ikke må fravike minstevannføringen i resten av Kvina.

Direktoratet for naturforvaltning er stort sett enig i kommunens forslag men ønsker hyppigere oppgangsflommer og tiltak for utvandrende smolt.

sammen med ytterligere forsøk i Kvina føre frem til mer kostnadseffektive tiltak for laksen i vassdraget. I stedet for å fastsette et manøvreringsreglement som pålegger slipp av lokkeflommer etter en bestemt prosedyre er det derfor mer hensiktsmessig å fastsette en årlig vannmengde som kan slippes forbi inntaket til Trælandsfos. Fylkesmannen i Vest-Agder skal i samarbeid med regulanten og lokale interesser planlegge og gjennomføre forsøk innenfor denne vannmengde for å komme fram til en manøvrering som ivaretar lakseinteressene. Den foreslåtte vannmengden tilsvarer omtrent den mengde som kreves for å oppfylle forslaget fra kommunen gitt at det i tillegg til flommene slippes en kontinuerlig vannføring på 3,7 m³/s.

Rafossområdet er tidligere blitt pekt på som et av Kvinas viktigste områder for oppvekst av smolt. NINA har på oppdrag fra Sira-Kvina kraftselskap utarbeidet en rapport om produksjonspotensialet og tapsfaktorer for laks i Kvina (NINA Rapport 321, 2008). I denne konkluderes det med at de negative effektene av Trælandsfoss Kraftstasjon på laksen i vassdraget er store. Bare tapet av smolt i kraftstasjonen er beregnet til 2 500 stk årlig, noe som tilsvarer ca 9 % av produksjonspotensialet. Det bør derfor være like viktig at det legges til rette for utvandring av smolt forbi inntaket til BT. Dette er også nevnt i kommunens forslag og av de fleste høringspartene. Det har imidlertid ikke kommet konkrete forslag til hvordan slikt vannslipp skal foregå.

Smoltutvandringen fra vassdragene på Sørlandet ser stort sett ut til å skje i perioden 15.4 til 1.6. Vanligvis konsentrerer utvandringen seg slik at en betydelig del av smolten vandrer ut i forbindelse med flom og over en 14 dagers periode. Smolten vandrer aktivt medstrøms og velger stort sett å følge hovedstrømmen i vassdraget. Med den høye dødeligheten som er beregnet for smolt i Trælandsfos kraftstasjon (NINA Rapport 321, 2008) er det viktig å finne måter å lede smolten utenom disse turbinene. Inntil bedre metodikk er kjent må derfor Trælandsfos Kraftstasjon redusere sitt vannforbruk til maksimalt 50 % av vannføringen ved inntaket i en 14 dagers periode under smoltens utvandring. Det må gjøres undersøkelser som påviser tidspunkt for smoltens utvandring slik at perioden med redusert vannforbruk optimaliseres. Dersom det kan dokumenteres at perioden kan kortes inn eller at det kan gjøres andre tiltak for å redusere dødeligheten for smolt forbi kraftverket kan perioden med redusert vannforbruk reduseres.

På grunn av usikkerheten omkring behovet for forbislipping av vann for laksens oppvandring og utvandring kan det nye reglementet for BT tas opp til ny vurdering fem år etter at det er innført eller i forbindelse med en eventuell revisjon av vilkårene for SK.

BT sier at et vannslipp som foreslått av kommunen vil redusere kraftproduksjonen med 4,5 GWh. De mener at det er lite sannsynlig at effekten på fiskebestanden i vassdraget vil være så positiv at dette oppveier ulempene med redusert kraftproduksjon. For BT utgjør produksjonstapet ca 16 % av produksjonen i et normalår. Når NVE nå pålegger en relativt betydelig forbislipping av vann for å få smolten levende ut av vassdraget øker dette økonomiske tapet. Det er imidlertid umulig å beregne hvor mye vann som vil kreves med den manglende kunnskap om smoltutvandringen som finnes i dag. BT mener at en så stor økonomisk belastning ikke kan pålegges kraftverket ved en slik innkalling til konsesjonsbehandling og viser her til forarbeidene til vassdragsreguleringsloven. NVE mener at den belastning de nye vilkårene medfører for BT må sees i forhold til de endringer som skjedde i rammebetingelsene for kraftverkets drift gjennom konsesjonen for SK i 1963. I denne sammenheng er en redusert kraftproduksjon på 4,5 GWh lite.

Kommunen har foreslått at ytterligere tiltak i elveleiet vurderes for å øke effekten av vannslipp i Ramnedalen. Slike tiltak kan etter dagens konsesjonsvilkår pålegges SK. Det er først og fremst overføringen av vann fra Kvina til Sira som har redusert vannføringen så mye at slike tiltak er nødvendig. Vi kan derfor ikke se at BT skal gis lignende vilkår.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Jens Aabel
seksjonssjef

Vedlegg: Tillatelse med vilkår

Kopi: Fylkesmannen i Vest-Agder, Serviceboks 513. 4605 KRISTIANSAND
Vest-Agder Fylkeskommune, Postboks 412. 4604 KRISTIANSAND
Kvinesdal kommune, Nesgata 11. 4480 KVINESDAL
Direktoratet for naturforvaltning, Tungasletta 2, 7485 Trondheim
Kvinesdal JFF, v/Randulf Øysæd. Postboks 4. 4490 KVINESDAL
Kvina Elveeierlag. v/Roald Aamodt. Nesgata 11. 4480 KVINESDAL
Samuel Egenes.Egenes. 4480 KVINESDAL
Sira –Kvina Kraftselskap, postboks 38. 4441 TONSTAD
Oppsittere i Ramnedalen v/Jonny Breimoen. 4480 KVINESDAL

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Vassdragskonsesjon

I medhold av lov av 24. november 2000, nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, kgl. res. av 15. desember 2000 og fullmakt gitt av Olje- og energidepartementet 19. desember 2000 og 10. desember 2004

gis tillatelse til

Trælandsfos Kraftverk

Meddelt: Borregaard Trælandsfos AS,

Dato: **06 MAI 2009**

Varighet: Ubegrenset

Ref: NVE 200705612-6

Kommune: Kvinesdal kommune

Fylke: Vest-Agder

Vassdrag: Kvina

Vassdragnr.: 025.Z

I medhold av lov av 24. november 2000, nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, kgl. res. av 15. desember 2000 og fullmakt gitt av Olje- og energidepartementet 19. desember 2000 og 10. desember 2004, gir Norges vassdrags- og energidirektorat under henvisning til vedlagte brev

Borregaard Trælandsfos AS,

konsesjon til drift av Trælandsfos kraftverk, Kvina, Kvinesdal kommune i Vest-Agder på følgende vilkår:

1. Vannslipping

Borregaard Trælandsfos har tillatelse til å ta ut inntil 45 m³/s fra Trælandsfossen i Kvina til kraftproduksjon.

Borregaard Trælandsfos skal til enhver tid slippe minstevannføring i Kvina forbi Trælandsfos kraftstasjon tilsvarende minstevannføringskravet for Sira –Kvina kraftselskap på Stegemoen i Kvina.

Borregaard Trælandsfos skal i den grad vannføringen til kraftverkets inntaksbasseng gjør det mulig, slippe inntil 7 mill m³ pr år til vassdraget for å bedre oppgangen av gytende laks. Fylkesmannen skal bestemme hvordan dette vannslippet skal gjennomføres slik at vannslippet optimaliseres i forhold til intensjonene.

Borregaard Trælandsfos skal i inntil 14 dager innenfor perioden 15.4 til 1.6 slippe forbi minimum 50 % av vannføringen i vassdraget for å redusere dødeligheten av laksesmolt i kraftverket. Fylkesmannen skal bestemme hvordan dette vannslippet skal gjennomføres slik at vannslippet optimaliseres i forhold til intensjonene.

Dette vilkåret kan tas opp til ny vurdering og om nødvendig endres etter å ha vært gjeldende i fem år eller i forbindelse med en revisjon av konsesjonsvilkårene for Sira-Kvina reguleringen.

2. Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for reguleringsanleggene. Arbeidet kan ikke settes i gang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

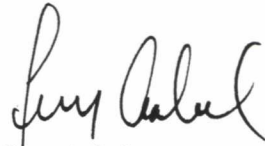
Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

For å sikre at vedtak i medhold av vannressursloven blir gjennomført, kan den ansvarlige pålegges tvangsmulkt til staten, jf. vannressursloven § 60. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Når et rettstridig forhold er konstatert kan det gis pålegg om retting og om nødvendig pålegges stans i pågående virksomhet, jf. vannressursloven § 59.

Overskrides konsesjon eller konsesjonsvilkårene eller pålegg fastsatt med hjemmel i vannressursloven kan dette straffes med bøter eller fengsel inntil tre måneder, jf. vannressursloven § 63 første ledd bokstav c.

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Jens Aabel
seksjonssjef